

Renato Baretić

**OSMI
POVJERENIK**

■ Laguna ■

Copyright © 2003, Renato Baretić
Copyright © ovog izdanja 2021, LAGUNA

BIBLIOTEKA BEZ PREVODA
Knjiga 13

OSMI POVJERENIK

– Krasna ti je škvadra – bile su prve riječi što ih je Siniša Mesnjak čuo pri povratku među žive. Željka, njegova kolegica iz tajništva Stranke, sjedila je do kreveta u maloj, ali za tranzicijske uvjete prilično luksuznoj bolničkoj sobi. Željka mu je, za pravo reći, osim stranačke kolegice dosta redovito bila i – kako je on to sam sebi rado definirao – „kolektor viška energije“. Povremeno bi i ona naslutila da mu je samo to, ništa više, i ne bi joj pritom bilo lako. Sad, dok mu je nimalo biranim riječima objašnjavala što se zapravo dogodilo, on se cijelo vrijeme ispod plahte čupkao za stidne dlake ne bi li se probudio, ne bi li se ovaj užas pretvorio u običnu noćnu moru, sličnu onoj kad je sanjao kako su ga carinici uhvatili u pokušaju da za upravljačem golemog šlepera iz Mađarske prošverca osam tona topljenog sira.

* * *

Malo tko je znao za Sinišu Mesnjaka prije prethodnih izbora. Tek nakon što je koalicija dotad oporbenih stranaka osvojila

vlast u Hrvatskoj, pomniji su analitičari počeli upravo njemu pripisivati velike zasluge za taj uspjeh. Bolje i ranije od njih, Sinišine organizacijske sposobnosti, a pogotovo nadarenost za pronalaženje kvalitetnih metoda agitiranja među najmlađim biračima, prepoznao je predsjednik njegove stranke, danas premijer u koalicijskoj vladi. Samo dan nakon proglašenja službenih rezultata izbora ponudio mu je da za nagradu odabere doministarsko mjesto u kojem god želi resoru. Siniša mu se, međutim, pristojno zahvalio. Politiku je još od studija, potkraj kojeg mu se još i zavrtio kaleidoskop višestranačja, doživljavao kao neku vrstu sporta, natjecanja u kojem, jednostavno, pobjeđuju – najspretniji. U bilo kojem ministarstvu on bi svoju spretnost mogao pokazivati i testirati jedino potkraj godine, u vrijeme kad se među resorima vodi rovovski rat za preostale nedodijeljene mrvice iz državnog proračuna. Odlučio je stoga preuzeti dužnost tajnika zagrebačkog ogranka Stranke, jer ovdje je spretnost gotovo svakog dana na provjeri, tu se stalno s nekim treba nadmudrivati i nadskakivati, tu se svakodnevno odigrava barem četvrtfinale nekog turnira. Tu se, na kraju krajeva, peče taj zanat u koji je upao iznenada, bez jasne namjere, samo razmišljajući zašto mu mentor sugerira da svoj diplomski rad pod naslovom „Kardelj kao praktični kritičar Hegela“ na brzinu samo malo prepravi i prekrsti u „Kardelj kao površni kritičar Hegela“...

Sa šest mjeseci staža na bojišnici, s funkcijom koja samo naizgled ne jamči nikakav poseban utjecaj, s javno potvrđenom aurom zaslužnika za pobjedu koalicije sa Strankom na čelu, Siniša je bio uspješni mladi političar u usponu. Klonio se medija koliko je god mogao, uspoređujući ih među suradnicima s grobarskom lopatom: podignu te malo uvis samo zato da bi te s boljim zamahom sprašili dva metra pod zemlju.

A onda je puklo.

Četiri dana prije izvanrednih izbora za zagrebačku gradsku skupštinu na naslovnici desničarskog dnevnog tabloida pojavio se šokantan kolaž: na najvećoj fotografiji vidjelo se kako policajac izvlači potpuno obeznanjenog Sinišu s vozačkog sjedala njegovog službenog automobila, a na manjim su slikama druga dva policajca iz istog auta izvlačila najpoznatijeg zagovornika legalizacije lakih droga i polugolu, jedva punoljetnu anonimnu plavušicu „za koju se osnovano sumnja da je prostitutka porijeklom iz Bjelorusije“... I njih dvoje su, baš poput Siniše, izgledali potpuno nespješni i čega oko sebe. „Kamo ideš, Zagrebe?!“, pisalo je u vrhu stranice, a unutra, u nevelikom tekstu objašnjeno je kako je „naš noćni reporter pri povratku kući sa skandalozne modne revije (str. 6) na parking u Gajnicama prepoznao službeni automobil tobože uglednoga mladog političara u krajnje suspektnom društvu. Vidjevši u kakvu su stanju Siniša M. (33) i njegovi suputnici, smjesta je pozvao policiju i hitnu pomoć, no pri tom nije zaboravio na novinarski profesionalizam“.

* * *

Čupkao se – ne čupkao, ovo je bila zbilja: nakon današnjih dnevnih novina Željka mu je pokazala večernja izdanja sutrašnjih, koje su redom na naslovnicama imale premijerov forte s izvanredne press-konferencije: „To je namještaljka obavještajnog podzemlja!“

– Šef kaže da isključiš mobitel i sve telefone, da ne daješ nikakve izjave i da se ne javljaš nikome, niti njemu. *Don't call us, we'll call you*, ta šema. Ja brinem za tebe do daljnjega, a imamo i dva mrgana koji tjeraju novinare – završila je Željka, savila snop novina napola i bacila ga na pod.

Sutradan su Sinišu kriomice prebacili s intenzivne njege na plućni odjel, a otud, popodne, u neupadljivoga golfa, kojim su ga odvezli u Dubravu, u neku pristojnu prizemnu kućicu za koju dotad nije ni znao da postoji u stambenom fondu stranke. U nedjelju, na dan izbora, povraćao je sedam puta, zadnji put pola sata nakon ponoći, kad su na televiziji objavili da je Stranka osvojila manje glasova i od najpesimiističnijih predizbornih prognoza.

U ponedjeljak ujutro, dok je Željka još tvrdo spavala u rasklopljenoj fotelji, u odjeći od sinoć, Siniša se potihom obukao s namjerom da ode u središnjicu Stranke, da sve objasni i predloži daljnje korake na gradskoj i državnoj razini. U susjednom dvorištu pijetao je kukurikao kao i prethodna tri jutra, glasno i očajno, kao da više nikad neće. Trenutak prije nego li je Siniša uhvatio kvaku ulaznih vrata, prene ga glas iz kuhinje:

– Gospodine, imamo već dovoljno problema. I vi i ja.

Visok, mršav tip duboko izborana lica, stražnjicom oslojnen o sudoper, gledao ga je nekako sažalno i pružao mu duguljastu omotnicu s logotipom stranke.

– Ovo je za vas, od šefa.

„Sjedi di si, ni za di si nisi. Ne mrdaj i čekaj da ti se javim. Sad vrati ovaj papir Zvonku“, glasila je poruka, ispisana nesumnjivo premijerovim rukopisom. Kao hipnotiziran, Siniša ju je vratio mršavome koji je već čekao s otklopljenim upaljačem. Tip je nepomično stajao sve dok mu papir nije dogorio do prstiju, a onda ga je ispustio u sudoper i odmah energično odvrnuo slavinu do kraja.

– Gospodine Mesnjak, sve što vam treba, samo meni recite – procijedio je Zvonko hineći ljubaznost.

– Dobro šta sam ja? Talac, koji kurac?! – probao je Siniša na galamu.

– Niste, gospodine, ali ako je to vaša želja, ja sam tu da je ispunim...

Siniša je lako shvatio da na galamu ne ide.

– Treba mi kolegij-blok i tri tanka flomastera. Crveni, plavi i crni.

– To je, gospodine, sve već u vašem noćnom ormariću. Dapače, i zeleni.

– Hvala – promrsi Siniša službeno, pa krene nazad u sobu. Odjednom zastane, zlobno se nasmiješi i okrene:

– I hoću ćevape od Rahmana iz Podsuseda.

– Velike? Male? – odvrati Zvonko, kao da čitav život peče ćevabdžijski zanat.

– Ovoga... Dvaput velike...

– Luk? Ajvar?

Da je tkogod toga jutra tražio najporaznijeg čovjeka na svijetu, našao bi ga negdje u Dubravi, pred rasklopljenom foteljom s koje ustaje bunovna mlada žena u izgužvanoj odjeći, izvlači vrh pramena kose iz kuta usana i pita:

– Jesi dobro?

* * *

Hodnik, bijela vrata i klupa do njih. Bijela vrata. U mlađim danima, dok se Siniša još pomalo zanosio kazalištem i lijepom riječju, pa čak i pisao poeziju, bijela vrata na hodniku bila su mu jedan od češćih motiva. Bijela vrata što zatvaraju svijet, bijela vrata iza kojih se kriju prave i krive dijagnoze, presude, intrige, istrage...

Sljedeća premijerova poruka stigla je tek u petak ujutro: „Sutra, podne, središnjica. Vрати papir Zvonku.“

Pred ovim ovdje bijelim vratima, u ovom hodniku, sje-dio je i čekao bezbroj puta, ali nijednom dosad s tako malo

hrabrosti i s tako jako poljuljanim samopouzdanjem. Bio je, premda bez stvarne krivnje, odgovoran za izborni neuspjeh Stranke u glavnom gradu, to je evidentno. Cijeli je tjedan bio lišen bilo kakvih konkretnijih informacija, osim onih u novinama i na televiziji, a one uopće nisu morale biti točne. Dapače, gotovo uvijek su dosad trebale biti barem dijelom netočne. Nije imao ni tračak slutnje o tome što premijer zna, što misli i što namjerava. Svako malo otirao je znojne dlanove o bokove fotelje.

Premijer ga je u svom uredu dočekaao srdačno iznad svakog očekivanja, a to je bio najgori od svih znakova. Stajao je kraj stola, pružio Siniši ruku i zagrlio ga.

– Di si, jebenti sreću, pa kako su stoka tebe uspjeli zajebat? Tebe zajebat?

– Šefe, ja... – krenuo je Siniša s pripremljenim govorom, još zarobljen u premijerovu zagrljaju.

– Pusti, pusti... Sjedi, jesi za neko piće? Neko piće?

Premijer je imao čudan govorni tik, skoro svakoj izgovorenoj rečenici ponavljao je zadnje dvije-tri riječi. Kad je poslije stupanja na čelo Vlade angažirao glasnogovornika, Siniša je tom mladiću sugerirao neka diskretno, krajnje oprezno, upozori šefa na taj detalj što je u trenu postao metom svih satiričara u zemlji. Siroto mladunče, inače friški diplomac PR studija u Lundu, za mjesec je dana dobio otkaz i vratio se ćaći u Švedsku. U Švedsku.

– Ne bih, hvala, htio sam reći samo da... – pokušavao je Siniša čim prije prijeći na temu.

– Nemoj, ne treba... – presjekao ga je utješno premijer, namještajući u hlače polo majicu, očigledno friško nabavljenu za neko eventualno vikend-snimanje.

– Sve znam, sve mi je jasno. Radimo na tome cijeli tjedan, već smo locirali dvojicu ili trojicu koji su uključeni u

cijelu namještajku. Cijelu namještajku. Banda radi mimo nas, cijelo vrijeme, kao na paralelnom kolosijeku... Pazi, ja sam u ovom poslu takoreći od jaslca i zato mi dođe da se požderem što te nisam upozorio. Jede se samo doma, pije se samo doma, a vani jedino kurtoazni gutljajčić, pa makar bila i voda iz vodovoda koji si taj čas sam svečano otvorio! Sam otvorio.

– Šefe, bila je samo mineralna, u velikoj čaši...

– Znam, s puno leda i tri kriške limuna. Da ti ne bude sumnjivo na okus dok ne popiješ barem pola. Sve smo istražili i sve smo doznali, ne moraš mi ništa prepričavati. Ništa prepričavati. A konobaricu je glumila ta mala koju su ti onda još uvalili na stražnji sic, голу i drogiranu do daske. Sve je bilo isplanirano do sitnice, u zadnji čas smo spriječili da ju ova naša banda ne deportira u Bjelorusiju već drugi dan. Drugi dan.

Siniša je shvatio da mu je najbolje šutjeti. Njegova nagađanja i naknadne zabilješke dosad su se savršeno poklapali s premijerovim riječima. Službe su, očigledno, pošteno odradile posao. Premijer se šutke zagledao kroz prozor i nastavio ugravati majicu pod pojas hlača, iako za to nije bilo nikakve potrebe.

– Slušaj, bit ću sasvim otvoren. Sasvim otvoren – javi se nakon pola minute. – Ako sam u ikome vidio nasljednika... Ili, jebiga, nekakvog političara za novu Hrvatsku, koja je nužnost ako stvarno želimo... Pazi jednu stvar, šta se odma mrštiš, vidim ja to i dalje, to i tebe... Ali sad su te ozbiljno sjebali. Nisi pazio, nisi pazio. A i ja sam kriv isto koliko i ti... Da ti samo znaš što sam sve napravio da to barem malo počistim u ovih sedam dana, zemlju i nebo sam prevrnuo, da znaš, ti bi sad plakao ovdje, plakao.

– Predsjedniče...

– Polako, polako. Polako... Izbore u gradu smo popušili, to vjerojatno znaš, i sad se moram natezati s onim nagluhim pijancem oko koalicije, oko koal...

– Predsjedniče, ako postoji ikakav način, ikakav način...

– Šuti, jebemu, šuti malo! Sad si mi se došo još i rugat, šta? Znam da šutiš sedam dana i da bi mi sad sve najradije u pet minuta objasnio, ali imaj malo poštovanja, malo poštovanja! Ja već tri dana smišljam ovaj govor i pusti me sad da ga napokon izgovorim. Napokon izgovorim.

Siniša šutke klimne i zabulji se u nogu premijerova stola.

– Ti si dobar, ti imaš i talent i budućnost u politici i ja tebe ne želim izgubiti – nastavio je premijer polako. – Ne bih te htio za protivnika za koju godinu i stalo mi je da mi budeš suradnik. I saveznik. Ali moramo te malo maknuti na neko vrijeme. Neko vrijeme. Tek toliko da se ova gužva raščisti, da te očistimo i operemo od tih govana.

Sve ovo Siniša je i očekivao i znao. Bio je potpuno spreman na te riječi i bio je voljan povinovati se premijerovoj volji. Ali sad je, na kraju ravne ceste, slijedio zavoj iza kojeg čeka... što? Mjesto pomoćnika arhivara u leksikografskom zavodu? Tajnika u ministarstvu poljoprivrede? Referenta za... Horizontalnu signalizaciju prometa?!

– Jesi čuo kad za Trečić?

Zavoj kakvog je Siniša očekivao ipak nije trebao biti toliko oštar.

– Trečić? Mislite, onaj otok?

– Otok, otok.

– A šta ja znam... Ono, samo iz križaljki. Dvanaest vodoravno, šest slova: „naš najudaljeniji naseljeni otok“... Ništa drugo.

I prije no što je premijer nastavio, i dalje zagledan kroz prozor, Siniša je shvatio da ovo ne sluti na dobro.

– Sljedeći ponedjeljak ideš dolje. Vlada će te preksutra imenovati za svog povjerenika i ja hoću da sve svoje organizacijske potencijale, koji su neosporni, upregneš u organizaciju lokalne uprave i samouprave. I samouprave.

– Na otoku?! Ja, predsjedniče, nikad...

– Siniša, ja doista ne vidim drugo rješenje. Imamo još dvije godine mandata, onda izbore, i dok ti izbori ne prođu, moramo te držati malo po strani. Da se zaboravi, razumiješ? A onda, onda dolazi tvoje vrijeme. Tvoje vrijeme. Ili, normalno, ti si slobodan čovjek, da iziđeš iz stranke i sam vidiš što ćeš... Ali ja sam ti rekao, otvoreno, da te ja i trebam i želim u ovoj stranci i u politici. U politici. Ne odbacujem te, razumiješ, dapače, ali vidim da tebi treba i malo mira i još malo iskustva. A za to ti je taj Trečić kao stvoren. Kao stvoren.

– Ispričavam se, šefe, ali spomenuli ste dvije godine. Dvije godine...

Nije to do kraja ni izgovorio, a već mu je dvaput protrnula svaka žilica u tijelu. Ali, umjesto da mu opet spočitne ruganje, premijer ga je pogledao kao otac sina.

– Točno. I?

– Mislim, kad ja to dolje obavim, na tom Trečiću, to je mjesec-dva, najviše tri, što ćemo onda? Što ću onda raditi?

Premijer ga sad više nije gledao blago, kao otac sina. Dapače, gledao ga je još blaže, kao djed unuka. S pomoćnog stolića uzeo je tanki, očigledno vremesni fascikl i polako mu ga predao. Na prednjoj je korici, dobrano izbljedjelim slovima, pisalo „Trečić“.

* * *

Željka je ležala na leđima i gledala u strop. Ravno, okomito i netremice. Pokušavala se sjetiti naslova onog filma ili serije

u kojoj par vodi ljubav, a mužjak stalno moli ženu da mu nešto priča. Ona ne može, nije joj do priče, radila bi ono zbog čega je tu, gola i znojna, ali on inzistira. I kad on po petstoti put ponovi svoju želju, ona ispali: „Krasan ti je strop!“ I tu mužjak svrši. Samo na glas koji je jedva iskamčio.

Siniša je svršio dobrih pola sata ranije. Sad je, došavši nanovo do daha, i on gledao u strop. Ali nije šutio poput Željke, nego pričao, pričao, pričao...

- ... i na kraju mi uopće ne otkrije koji su to majmuni, ime i prezime, kurac, ništa, nego me zafrlji na taj otok, jebo ga i otok i svi otočani, i tek kad mu ja kažem okej, okej, idem, nema problema, on mi otkrije, veli, „najbolje čuvanu hrvatsku tajnu“. Jebo te tajna, mislim si, a on veli da su ranije vlade iščendale dole u deset godina sedam povjerenika i da nijedan nije ništa uspio napraviti. Idioti neće vlast, ni svoju ni tuđu, neće ništa i boli ih kurac za sve nas i sad ja moram ić među njih. I organizirat im i stranke i izbore i vlast. Mislim, to je u principu najviše tri mjeseca posla i gotovo, ali jebenti, kako to da ga niko u deset godina nije uspio obaviti? Ne kužim to, tu ima neko sranje debelo... Ali jebiga, kazna je kazna i moraš ju odslužit... Samo, šta ako ja to napravim za tri, četiri mjeseca, dobro ajde, za pola godine, to će njemu sto posto bit prebrzo. I šta će mi onda uvalit? Pomoćnik u sektoru za vatrogastvo, takvu neku pizdariju? Koordinator za južno voće, u pičku materinu... Jebote, kako sam glup, kako sam glup, hektolitar mineralne kurva meni nosi i pola Afrike limuna unutra... Idiot... A zamisli ovo, jebote, zamisli da ne uspijem, da me ti Dalmoši izjebu, da me izvozaju, ono, i da me bude sram vratit se, a? I to se može dogoditi, u kurac, sedam su ih već izludili, jebote, samo trojicu sam uspio dobit na telefon, ali nijedan neće reć ni riječ, a sedmi, taj je skroz nestao. Nema familije, nikog svoga, kužiš, ko ni

ja, i niko živ pojma nema kud je otišo s tog Trećića, Trčića, Trkića, Drkića, kako se već zove... Ti boga, možda su tipa zatukli i potopili...

Siniša zabrinuto pošuti nekoliko sekundi, a onda se okre-
ne prema Željki:

– Šta ti, kruškice moja čempresova, misliš o svemu tome?

– Lijep ti je strop – ispali ona iste sekunde, kao da je
jedva čekala.

– Molim?! Strop?!? Ja... Ja... Jebote, ja za pet dana idem u
turbo pripizdinu! Na otok na kojemu nema ribarstva, nema
stočarstva, nema vinarstva, nema ničega pod milim bogom!
Samo grupa idiota koje ja moram dresirati! A ti se diviš
stropu! Jebenom stropu, bijelom stropu, običnom bijelom
jebenom! Pa ti si skroz u kurcu, čovječe, stoput više nego ja!
Tebe je trebo dolje poslat, a ne mene!

* * *

Siniša u životu nije vidio manji trajekt, pogotovo ne iznutra.
Na palubu bi mu se možda dalo nagurati petnaestak auto-
mobila, ali iz njih tad nitko ne bi mogao izići. Zvonko, onaj
ćevabdžija iz Dubrave, šutke ga je dovezao do obale u audiju
s klimom, unio mu na trajekt sve četiri torbe i smjestio ih u
kapetanovu sobu, a na kraju mu je iz prtljažnika dobrohot-
no pružio premijerov šminkerski kišobran. Padala je sitna,
nakošena i bockava kišica.

– Samo uzmite – rekao je. – Šef se neće ljutit, neće ni
znat. Uvijek nosimo po dva u gepeku, ako prvoga negdje
zaboravimo, on ili mi.

I dok je Siniša petljao s navlakom kišobrana, Zvonko mu
je pružio ruku:

– Eto... Nadam se da ćemo se skoro opet vidit.

– Da. I ja – prošaptao je ironično Siniša.

Kad se uskim, strmim zelenim stubama uspeo do gornje palube i pogledao put obale, spazio je opet Zvonka, s trubom od dlanova ispred usta:

– Prvo je Prvić, a onda kad pristanete na Drugiću, čeka vas neki Toni! On ima barku za Trećić!

Tupo lice ispod kariranoga kišobrana nijemo je klimalo gore-dolje, gore-dolje, sve dok tamnoplavi audi nije napustio trajektu luku i zamaknuo iza prvog zavoja u smjeru Zagreba... Na gornjoj palubi trajekta, crvotočnim vratima odijeljen od komandnog mosta, bio je kratak šank i do njega dva stola za kojima su sjedili šest muškaraca i jedna baka u crnini. Možda su, tko zna, šutjeli i ranije, ali od Sinišinog ulaska pa sve do Drugića, dobra četiri i pol sata, nisu progovorili ni riječ. Svi osim jednoga brke koji se, neočekivano visokim glasom, javio nakon što je Siniša skoro pola sata stajao za šankom i navirivao se ima li ikoga negdje iza:

– Цaj тјере? – pitao je provlačeći se kroz uzana vrata do stražnje strane šanka.

Sinišine obrve izvile su se u dva dlakava upitnika.

– Тјере цай за попит? – ispravio se brko prvi put, a onda još jednom, nakon kratkog nakašljavanja, ukočeno i pompezno, kao u opereti: – Bi li možda gospodin čašu svog omiljenog napitka?

– Eeee... Pivo, ako ima.

– Ако-Има, тојма бит нико јапанешко, то нима. Тука мамо само доматје бири. Хеникен, гезер, гинес, кликени, милуоки, браварија...

– *Guinness*? Ту? Kod vas?

– А ви пуојте вонка, па питојте!

– Океј, океј. *Guinness*, molim.

Brko je na brzinu iz hladnjaka izvukao tri bočice pravoga *Guinnessa*, pa pored njih na šank stavio čašu i otvarač.

– Тјете мотј соми? Ке пофоали, зувите.

Tako reče, pa uteče. Nazad za stol, do one bakice. Šutjeti. A šutio je bogme i Siniša. Pravio se da ih ne gleda, ali je u dobro potamnjelom ogledalu s blijedim natpisom „Pij malo, pij dobro!“ promatrao odraze njihovih lica. Kameni svatovi, to je bilo sve što mu je padalo na pamet. Poželio je Željku, da joj ih pokaže, glupači jednoj, ili da joj ih barem opiše. Kad je otvorio treću bočicu, brko je sam šutke ustao, izvadio iz hladnjaka još tri, stavio ih na šank i nijemo klimnuo, pa se vratio za stol. Sinišu su, nakon skoro tri sata plovidbe, dobro pekla stopala i boljele potkoljenice. Ali jedino mjesto na koje je mogao sjesti bilo je iza leđa one bake u crnini, za stolom s preostalom trojicom šutljivaca. A tamo mu se nije sjedalo. Kad bi znao da je tko od njih s Trečića, možda bi i zapodjeo razgovor, ali ovako... Još u Zagrebu pokušavao se psihički pripremiti na očekivano odbijanje i ignoranciju domicilnog stanovništva. Pripremio se solidno, uz ovo pivo moglo bi mu ići još i solidnije, ali ni sad, nakon četvrtoga *Guinnessa*, nakon što su se bez ijednog novog putnika odlijepili od Prvića i pošli, valjda, prema Drugiću, nije mu padalo na pamet kako probiti taj bedem, kako zahiniti pristupačnost i jednostavnost, kako ući u priču s tim kamenim svatovima. A opet, na kraju krajeva, što on uopće ima s njima? Njegovo je da nekako dopluta do tog Trečića i, ako Bog da, već do Božića hladno i odmjereno izorganizira te vražje izbore i vrati se kući. I Željki, zapravo, ipak... Bože dragi, tko zna kakvi su stropovi na tom posranom otočiću? Crni, pljesnivi, s kapljicama vlage što drhture i bjelasaju se nad krevetom, sve dok se ne otkinu i padnu na ledenu ponjavu... A možda bi

se moglo malo popričati s kapetanom? Zaglumiti da je došao po nešto iz torbe, pa lagano krenuti, od jesenskog vremena, pa upoznavanje, malo o njegovom poslu, pa onda... Ali što s njim? On možda i nije odavde, samo radi za kompaniju...

Iz misli ga je prenuo tužni glas brodske sirene i, u isti tren, naglo ublažavanje vibracija pod nogama. Odljepio se od šanka, zakoraknuo, posrnuo i umalo pao. Brko mu se namiješio desnim kutom usana. Siniša se mašio za novčanik, ali konobar je, ustajući, počeo mahati prstom.

– Вазамите и ву шешту – rekao je pružajući mu sa šanka posljednju, neotvorenu bočicu *Guinnessa*.

– Тамо ди гресте вон пиједу соамо штрелско.

– Pardon?

– Соамо штрелско, уни фистер, фустер, коме се кјамива...

Sinišin pogled nagnao je brku da nanovo posegne za vokabularom iz *Esplanade*, gdje je svojedobno dogurao do mjesta pomoćnoga krupijea, a onda mu se karijera naglo sunovratila, što ćemo.

– Australsko pivo, gospodine. Tamo piju samo australsko... – pojasnio je, izgovarajući s naglašenom posprdnošću riječ „australsko“. Lijeva Sinišina obrva sad se iz upitnika transformirala u dlakavi usklik, ali je glava ipak refleksno zaklimala, kao da joj je sve jasno.

– Тју вон јо знит бѳорсе – dometnuo je konobar i nestao iza šanka.

– Ne treba, nemojte... – pokuša ga zaustaviti Siniša, ali tad mu se na nadlanicu nježno spuste hladni, tamni, koščati prsti one bakice u crnini. Gledala ga je ravno u oči, šutke, milosrdno i zabrinuto, a opet nekako strogo, onako kako majke gledaju sinove kad odlaze u rat. Sjetio se svoje tete i osjetio na tren groznu grižnju savjesti zbog toga što joj prije polaska

nije otišao na grob, ni njoj niti roditeljima. A onda mu je ova bakica okrenula dlan, stavila na njega krunicu i svinula mu prste prema unutra. Potom je bez ijedne riječi slablašnim, sporim koracima pošla prema izlazu, križajući se bez prestanka. Siniša pogleda crnu plastičnu krunicu u jednoj ruci i neotvoreno pivo u drugoj, spremi oboje u džepove jakne, zbunjeno slegne ramenima i ogleda se. Svi su već bili izišli, pa se i on zaputi. Vani je padala jaka kiša, zaljuljana udarima vjetra. Vratio se po zaboravljeni kišobran, ali ga nije pronašao. Na komandnom mostu nije bilo ni žive duše, a niti njegove prtljage. Opsovao je tiho, zakopčao jaknu, podigao ovratnik i oprezno izišao na palubu. Najveće naselje na Drugiću jedva se naziralo kroz koprenu od kiše, a na mulu je stajao još samo neki koštunjavi tip u iznošenoj ribarskoj kabanici i hlačama prekratkim nogavica. Do nogu su mu kisnule Sinišine torbe, a rukama mu je široko i veselo domahivao. U lijevoj je držao otvoren premijerov kišobran, a u desnoj transparent na kojemu je velikim slovima pisalo „POVJERENIK!“ i ispod toga, manjim slovima: „Tonino → barka → Trečić!“

Bez ikakve svjesne namjere, potpuno instinktivno, prije no što se nastavio spuštati stubama, Siniša čvrsto stisne ono pivo i krunicu u džepovima.

* * *

Kiša je padala sve jače i povjerenik se odmah uvukao u neveliku kabinu. Koliko je bila nevelika, toliko je bila i neudobna, ali opet, s druge strane, na prvi je pogled zračila nekom asketskom čvrstinom, baš onako kako bi kabinu nekakvoga svoga plovala zamišljao neiskusni kontinentalac.

– Krasna vam je barka – dovikne Siniša Toninu, a ovaj mu, s krme, kroz široki osmijeh uzvratu glasnim „Hvala!“ i

gestom koja je trebala značiti „samo trenutak, odmah stižem“. Kažiprstom i palcem nježno je držao kormilo i, gledajući preko kabine i pramca, polako izlazio iz drugičke lučice. Barka se zaljuljala na prvom valu otvorenog mora, a Tonino je dohvatio konop i njime, omotanim oko dvaju drvenih stupića, učvrstio kormilo. Skinuvši kabanicu i objesivši je kraj vrata kabine, sjeo je sučelice Siniši:

– Automatski pilot, he-he... Eto, sad smo napokon u prigodi upoznati se i razgovarati kao čestit svijet. Sviđa vam se barka, nije li tako?

– Da, baš je nekako... To je pasara, jelda?

– Hm, pa i ne baš. Više je neka vrsta leuta, ali ne opterećujte se time. Na Trećiću se ionako sve zove nekim drugačijim imenom. Гајета, гајетон, гајетона, гајетин... *Adelina* je, recimo, гајетона.

– Tko?

– *Adelina*, ova barka. Гајетона.

– A!

Pošetjeli su nekoliko trenutaka, a onda Siniša krene diplomatski:

– Mogu li vas pitati nešto što je zapravo možda više osobne prirode... Onako, iz neba pa u rebra?

– Dakako, samo naprijed, izvolite! – spremno i zadovoljno uzvratu Tonino.

– Kako da to kažem a da se, ne znam, ne uvrijedite...

– Zaboga, čemu to? Samo pitajte! Uostalom, vi ste vlast, niste li?

Siniša se uozbilji. Gamad dalmoška, to bi samo provociralo.

– Nema veze, ispričavam se, možda je ipak malo prerano... Recite mi, koliko imamo do Trećića?

Tonino pogleda prema satu na stijenki kabine. Bilo je taman prošlo jedan popodne, ali sat je pokazivao sedam i

deset. Nije stajao, uredno je otkucavao sekunde neke svoje privatne vremenske zone.

– Pa, ukoliko more i vremenska situacija ne dožive ozbiljnije promjene... Rekao bih, ne više od četiri sata.

– Kol... Čet... Četri!? – zagrcne se Siniša.

– Nažalost, Trečić nije baš odmah iza ugla, a ni *Adelina* više nije u cvijetu mladosti. Ali je zato nepotopiva. Nemajte straha, brzo će to proći.

– Četiri sata... I to četiri sata od čega, od Drugića! Dobro, jeste se vi ikad raspitivali zašto im je u Zagrebu toliko važno da se u takvoj jednoj vukojebini, oprostite, uspostavi nekakva vlast?

– Bojim se, gospodine, da je upravo to upit s kojim ćete se najfrekventnije susretati u nastupajućem razdoblju...

– Tonino, čujte... Jel možemo prijeći na ti? Odlično. Dakle, sad ću te pitat, ipak ću te pitat ono šta sam htio maloprije. Mogu?

– Dakako.

– Okej, evo... U glavu: kako ti to govoriš? Mislim, bio sam i ja malo po otocima, čuo sam tristo dijalekata, razumio sam dva-tri. A čuo sam, malo doduše, i ove sad na trajektu...

– Ma, to su Prvićani i Drugićani...

– Nema veze, ko su da su, ali govore nekakav dijalekt, neko svoje narječje, šta ja znam. A ti, mislim, jebote, ti govoriš ko da si ministar! Jel to svi tako na Trečiću, ili?

– Ja se trudim. Čovjeku se cijela života valja trudjeti – odvrati Tonino, silno ponosan na to što tako čisto i pravilno govori hrvatski književni jezik.

– A kako drugi, ono...

– Kako to reći... Eto, držim da će ti prevoditelj biti nepohodan. Pače nuždan.

Neočekivana se ponuda objesila u zraku, o strop kabine, i ljuljala se u nepravilnom ritmu debelih valova. Siniša je u sekundi zamislio premijerovo lice, ukiseljeno nad telegramom: „Hitno trebam prevoditelja za trećićanski-stop-Neće-bez-honorara-stop-povjerenik-Siniša“. To bi bilo nešto! Ma, natjerat ću ja njih da mi progovore, neće mene nitko zajebavat, zaključiti Siniša, svi će mi izborni zakon naizust recitirati!

– Ne moraš brinuti za honorar – ubaci mu Tonino kamenčić u tok svijesti. – To je uređeno još u vrijeme trećeg povjerenika. Svakog mjeseca na žiro-račun stiže mi stanovita svota, ništa posebno, ali ipak. I sad, odavna već nije bilo povjerenika, ali meni Vlada novac uredno šalje ovamo na Drugić. Ako me i odbiješ, honorar će jamačno stizati još stanovito vrijeme.

– A taj dijalekt na Trećiću, ti ga skroz razumiješ?

– Цој пенсуош, па сун и соам Третјитјон! Утоц ми Третјитјон, анке мат ми била, пуокојна. Сун тука ројен, сун тука танту виту! – odgovori Tonino u jednom dahu, pa na kraj stavi onaj svoj široki osmijeh umjesto uskliknika. Onda naglo ustane, nabaci kabanicu i iziđe na krmu. Zagleda se preko pramca, otpusti čvor na konopu, podesi kormilo malo udesno i opet ga pritegne. Siniša se u kabini zamisli. Odjednom, ovaj mu se posao, ta strahovita kazna za neoprez i grijeh propustom, ukazao u prilično podnošljivom svjetlu. I ova grozna južina i taj čudni otok i Tonino, kojemu se „valja trudjeti“, i cijela ta priča u trenutku su poprimili nejasne obrise avanture kakva se ne nudi baš svakome. Ma, to bi moglo biti fenomenalno! Sjeti se onog piva u džepu, pa ga izvadi na stolić. Tonino se taman vraćao u kabinu.

– To su ti dali na trajektu, nisu li?

– Jesu – odgovori Siniša gledajući Tonina i smješkajući se upitno. – Oćemo popola?

– Iskreno zahvaljujem, ali ne bih. Pače, ni tebi ne preporučam.

– Bogati! Šta si ti, antialkoholičar? Mrzitelj piva?

– Ne, štoviše! Ali ovo što su ti dali, to nije pivo već urok.

– Molim?!?

– I sirota Tonkica jamačno ti je bez riječi darovala krunicu, nije li?

Siniša je zabezeknuto šutio.

– Tako svima naprave, svakom povjereniku. I onda svaki na Trećiću propadne, ako ne kao osoba onda barem kao političar. Znaš li ijednoga svoga prethodnika koji je prosljedio živjeti u javnu prostoru? U politici, umjetnosti, sportu, igdje? Dakako da ne znaš, jer su svi ureknuti! Čak i ovaj...

Tonino naglo zašuti, kao da je izgovorio riječ previše. Siniša je i dalje buljio u njega, blago ovješene čeljusti.

– Uz tvoje dopuštenje, vjeruj mi, za tvoju i moju dobrobit, bacio bih smjesta u more i to pivo i tu krunicu. Mogu li?

Siniša je pokušavao brzo i trezveno razmišljati. Sav se koncentrirao na ovu situaciju, pokušavao joj je pronaći logički početak i tim ga je više iznenadilo kad mu je ruka sama iz džepa izvadila krunicu, stavila je na stol i polako je gurnula prema Toninu.

– Hvala ti na povjerenju! – oduševi se Tonino. – Hvala ti, doista! – ponovi još dvaput dok je nanovo grabio i navlačio kabanicu. Potom uzme pivo i krunicu i hitro se uzvere na krmu. Šum kiše, vjetra i valova, sjedinjen s brundanjem brodskeg motora dopustio je Siniši da čuje tek „јавоал... пакол... и никор... прыоклети... амен!“ Vidio je kako Tonino omata krunicu oko pivske boce i baca je daleko od barke, a onda desnim dlanom siječe veliki križ po zraku nad morem.

– Sad si očišćen – rekao je uzbuđeno Tonino, vrativši se u kabinu. – I, osim toga, sad si spreman za jedno pravo третјитјоанско pivo!